

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY - 20. TÝDEN (17.5.2021)

Kamil Holý

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#).

Výskyt škůdců

Lokálně škody od dřepčků, jejich početnost vzrůstá na všech lokalitách - připravit se na ošetření. Začíná klást květilka zelná. Postupně se objevují další škůdci, ale zatím pod prahem škodlivosti. Vlhko vyhovuje plžům, kteří mohou poškodit okraje porostů.

V letošním roce, s odlišným počasím v různých částech ČR, jsou velké rozdíly mezi regiony jak v sumě efektivních teplot určujících délku vývoje škůdců (a tím i jejich datum líhnutí), tak v počtu dní vhodných pro migraci do porostů. Věnujte proto zvýšenou pozornost monitoringu, ať vás škůdci ani choroby nepřekvapí.

Brukvovitá zelenina - pokračuje migrace dřepčků do porostů, místy i přes 10 dospělců/rostlinu, výskyt a poškození je třeba **sledovat 2x týdně**, ať vás nepřekvapí. Začíná klást květilka zelná - poslední možnost ošetření proti dospělcům před vykladením. Vyvěsit feromonové lapáky na záředníčka polního.

Ostatní zelenina - početnost škůdců vzrůstá, ale významní jsou zatím jen drátovci a třásněnky na cibuli. Lokálně ještě mohou škodit i housenky osenic, které kuli chladnému jaru nepřešly do stadia kukly. Objevují se první dospělci mandelinky bramborové, ale jsou především na zaplevelujících bramborech z loňského roku, které pomáhají odlistit. Vyvěsit lapáky na osenici polní.

Výskyt dřepčků je nerovnoměrný - na některých lokalitách již škodí, jinde teprve začínají naletovat do porostů

Dřepčící - *Phyllotreta* spp.

- na některých lokalitách již škodlivé výskyty, na dalších budou škodit do několika dní - sledovat početnost.

Monitoring - dospělci jsou většinou na vrchní straně listů, ve kterých jsou vykousané dírky.

Ochrana - vyšší škodlivost je za sucha, kdy poškozené listy rychleji usychají. U mladých rostlin se ošetření provádí při výskytu více než 1 dospělce na rostlinu, u rostlin s více listy určuje ochranu rozsah poškození listové plochy.

Prevenčí je obsev mladých porostů hořčicí, kterou dřepčící upřednostňují před tuhými listy většiny druhů brukvovitých zelenin.

Květílka zelná

- začíná kladení vajíček, většinou nízký výskyt.

Monitoring - bílá vajíčka ukrytá mezi rostlinou a půdou (kořenový krček nebo nadzemní část ležící na půdě).

Ochrana - moření sadby nebo ošetření proti dospělcům před vykladením vajíček.

Drátovci

- jsou plně aktivní, škody na mladých rostlinách lze očekávat především v následujících cca 4-5 týdnech.

Monitoring - před výsadbou se počet drátovců zjišťuje půdními výkopky nebo pomocí návnad.

Příznaky napadení - rostliny vadnou nebo odumírají, v okolí kořenů jsou nažloutlé larvy s 3 páry hrudních končetin. Podobné příznaky způsobují i larvy květilek nebo housenky osenic.

Ochrana - je nutné provádět v celém osevním postupu, ne pouze u konkrétní

plodiny. Na pozemky s vysokým výskytem drátovců nedávat citlivé plodiny v jarním období (pěstovat až v dalším turnusu od června, kdy jsou drátovci méně aktivní).

U plodin, kde je to možné, použít moření sadby nebo osiva, do některých plodin je povolen granulovaný tefluthrin.

Housenky můr

- housenky jsou stále aktivní, kuklení je z důvodu chladného jara posunuto.

Monitoring - rostliny jsou okousané nebo překousané - prohrabat vrchní vrstvu půdy v okolí poškozených rostlin a hledat ukryté housenky (jsou světloplaché).

Ochrana - provádí se navečer nebo v noci, kdy jsou housenky aktivní.

Třásněnky na cibuli

- na rostlinách dospělci i nymfy, při vyšších počtech mohou poškodit listy.

Monitoring - dospělci i nymfy jsou ukryté mezi nahloučenými listy cibule nebo volně na listech. Žlutooranžové nymfy, které jsou zatím velmi malé a bez lupy se mohou snadno přehlédnout.

Ochrana - má smysl pouze na ozimé cibuli s vysokým počtem dospělců a nymf, kteří způsobují viditelné poškození listů.

Užitečné organismy

Dospělci užitečných organismů se objevují na okolní vegetaci (aleje, břehy potoků, okraje lesů, louky), do porostů zelenin začnou migrovat až s příchodem škůdců (potrava). Atraktivní jsou především mšice, třásněnek na cibuli si většina druhů nevšímá. Na polích se zatím vyskytují nesespecializovaní predátoři (střevlíci, drabčící, pavouci).

Bílá vajíčka květilky zelné jsou drobná a snadno se ztratí mezi zrnky písku

Vlhké jaro svědčí plžům, kteří mohou poškodit okraje porostů sousedící s okolní vegetací

Líhnou se první brouci mandelinky bramborové, zatím jsou na zaplevelujících bramborech z předchozího roku, které pomáhají likvidovat

Mladé nymfy třásněnek na listu

V porostech jsou stále hojní dospělci muchnic, ale neškodí

Užitečné organismy v porostech nejsou, vyčkávají v okolí a do porostů se nastěhují, až tam budou škůdci (potrava). Vlevo dravý roupec, vpravo slunéčko sedmítečné.